

Київська міська державна
адміністрація
17.10.2018 № 38284

39859/16/
41382/17/
41379

Адміністрація Президента України

16.10.2018 № 04-01/2018

На № _____

Головам обласних та Київської
міської державних адміністрацій

Указом Президента України від 26 листопада 2016 року № 523 «Про заходи у зв'язку з 85-ми роковинами Голодомору 1932 – 1933 років в Україні – геноциду Українського народу» визначено низку завдань центральним та місцевим органам виконавчої влади з метою забезпечення належної організації та проведення відповідних заходів.

У контексті згаданого у регіонах держави до Дня пам'яті жертв голодоморів та 85-х роковин Голодомору 1932 – 1933 років в Україні – геноциду Українського народу необхідно передбачити:

проведення 24 листопада 2018 року за участю представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості жалобних заходів, церемоній покладання квітів, тематичних композицій, встановлення лампадок до пам'ятних знаків, місць поховань жертв голодоморів;

оголошення о 16.00 хвилини мовчання на вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні – геноциду Українського народу, голодоморів 1921 – 1922 років та 1946 – 1947 років в Україні, проведення загальноукраїнської акції «Засвіти свічку»;

організацію в населених пунктах України, закладах освіти та культури, військових частинах тематичних відкритих публічних заходів (дискусій, лекцій тощо), трансляцію теле- та радіопередач, показ документальних фільмів, художніх творів, відео-, фото- та інших документів, записів свідчень очевидців, інших заходів з метою донесення до широкої аудиторії об'єктивної інформації про події відповідного періоду української історії;

проведення виставок, презентацій документів, їх копій, фото- і відеоматеріалів, друкованої продукції, оновлення в музейних закладах діючих тематичних експозицій про Голодомор 1932 – 1933 років в Україні – геноцид Українського народу, голодомори 1921 – 1922 років та 1946 – 1947 років;

приспущення 24 листопада Державного Прапора України з траурною стрічкою на будинках органів державної влади, органів місцевого

самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, інших об'єктах;

обмеження проведення у цей день розважальних заходів, внесення відповідних змін до програм місцевого радіо і телебачення;

звернення до релігійних організацій з проханням провести панахиди, поминальні служби за померлими від голоду;

широке висвітлення центральних заходів, що відбуватимуться у місті Києві та дій Глави держави у зв'язку з Днем пам'яті жертв голодоморів, анонсування і належний інформаційний супровід державних заходів у регіоні.

Заходи із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні відбуваються у контексті кампанії 2017 – 2018 років, спрямованої, зокрема, на міжнародне визнання Голодомору, під загальним гаслом «Україна пам'ятає, світ визнає!».

Під час формування змісту заходів до Дня пам'яті жертв голодоморів у 2018 році пропонуємо також використовувати меседж «Ми пам'ятаємо. Ми сильні!» і такі ключові повідомлення:

Голодомор – злочин геноциду проти Українського народу (згідно з положеннями Закону України «Про Голодомор 1932 – 1933 років в Україні») і злочин проти людяності (за визначенням Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року «Про запобігання злочину геноциду і покарання за нього»); керівництво ВКП(б) та уряд СРСР у 1932 – 1933 роках організували штучний масовий голод, що спричинив загибель мільйонів українців на території Української РСР та Кубані;

саме через те, що Україна мала досвід власної державності, вона найактивніше опиралася становленню й утвердженню комуністичного тоталітарного режиму; але Голодомор став можливим також тому, що українці не зуміли втримати власної держави в ході революції 1917 – 1921 років;

тривала боротьба Української Народної Республіки та повстанських загонів проти більшовиків сформувала у комуністичній верхівки непримиренність до українського національного руху; іменем лідера Української революції С.Петлюри більшовики означили образ українського бунтівника, «петлюрівець» лякав радянську владу і в часи Голодомору;

Голодомор став ціною, яку Український народ заплатив за прагнення до свободи; щоб унеможливити подальший спротив українців, восени 1932 року комуністи розпочали спеціальну каральну операцію – масовий штучний голод; тільки прямим геноцидом вдалося остаточно приборкати український національний рух, упокорити українське селянство;

ціною мільйонів людських життів тоталітарний комуністичний режим у короткостроковій перспективі досягнув своєї чорної мети, проте з точки зору глобальної історії діячі радянської системи та її ідейні послідовники в країні-агресорі – Російській Федерації добилися лише зневаги, маргіналізації, засудження цивілізованим суспільством;

на противагу рудиментам минулого Україна сьогодні розвивається як демократична європейська держава, яка береже свою незалежність та ідентичність і всебічно інтегрована у мирні світові процеси;

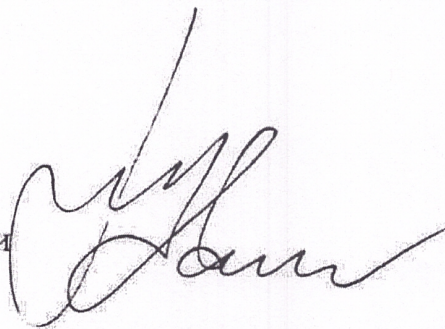
Україна і світ вшановують пам'ять про Голодомор та інші великі трагедії народів як данину непростому минулому та запоруку недопущення подібних явищ у сучасному і майбутньому людства.

Пропонуємо також використовувати матеріали історичної довідки, підготовленої Українським інститутом національної пам'яті (додається).

Інформацію про проведену роботу у зв'язку з Днем пам'яті жертв голодоморів просимо надіслати до Адміністрації Президента України (копію – Українському інституту національної пам'яті) до 3 грудня 2018 року, оперативну інформацію про заходи та поточну суспільно-політичну ситуацію – до 19.00 24 листопада 2018 року – електронною поштою за встановленими формами.

Додаток: на 2 арк.

Перший заступник Глави
Адміністрації Президента України

В.Ковальчук

Коротка історична довідка про Голодомор 1932–1933 років в Україні

Українська революція, що розпочалася у березні 1917 року, стала переломним моментом нашої історії. Тоді сформувалася ідея державної незалежності, яка визначила подальший розвиток українського народу. Революція прискорила становлення української політичної нації, формування культурної еліти й економічно незалежного селянства.

Але після Жовтневого перевороту від 1917 і по 1921 рік на більшій частині території колишньої Російської імперії владу захопили комуністи. Вони окупували і знищили демократичну Українську Народну Республіку, проголошену в 1917 році. Через затуля боротьбу українців комуністичний режим для зміцнення становища в Україні змушений був піти на створення у 1919–1920 роках квазідержави – УСРР і певні поступки українському національному рухові.

У 1920-х роках Україна переживала культурний ренесанс європейського зразка. Під гаслом “Геть від Москви!” формувалися самобутні, відмінні від російських, культурні традиції, орієнтовані на Європу. Створювалася національна система освіти, обґрунтовувалася економічна концепція України як автономного економічного організму. Проте до кінця 1920-х років у СРСР ствердився тоталітарний комуністичний режим із суворою суспільною ієрархією. Будь-який прояв незгоди або нонконформізму (як індивідуального, так і малих або великих груп людей за професійною, національною, релігійною, партійною ознаками) негайно жорстоко придушувався і карався.

Форсована індустріалізація та суцільна колективізація кінця 1920-их призвели до невдоволення людей у різних регіонах СРСР. Найактивніше спротив чинила Україна, яка мала досвід власної державності у попередній період. Центром опору більшовицькій політиці стало українське село.

У 1930 році в Україні відбулося понад 4 тисячі масових виступів, в яких взяли участь, за оцінками дослідників, 1,2 мільйона осіб. Протести були стихійними та розрізненими. Добре озброєні і підготовлені війська порівняно швидко придушували їх. Але опір все одно змусив комуністів призупинити колективізацію.

І в 1932, і в 1933 роках у різних куточках України режим змушений був придушувати масові виступи – «волинки» – які ставали відчайдушними спробами доведених до межі голоду українських селян не стільки відстояти свої права, як просто вижити. За перші 7 місяців 1932 року органи ГПУ (главное политическое управление) зафіксували в УСРР 930 масових протестів виступів, що становило понад 56 % усіх антивладних виступів в СРСР за цей час.

У першій половині 1932 року в Україні з колгоспів вийшли десятки тисяч селянських господарств, які прагнули відновлення економічної свободи. Незважаючи на тиск партійних і державних органів, майже 500 сільських рад ризикували відмовлятися від нереальних планів хлібозаготівель.

Цей стихійний спротив окупаційна влада назвала підготовкою антикомуністичного повстання, яке начебто мало вибухнути навесні 1933 року і використала як виправдання вбивства голодом.

Головна ж причина вчинення злочину Голодомору полягала у тому, що українська нація, друга за чисельністю в СРСР, мала величезний культурно-історичний спадок, власні славетні традиції державотворення, досвід національно-визвольної боротьби. Україна стояла на заваді створення тоталітарної комуністичної імперії. Широкі кола інтелектуалів та економічно самостійне селянство не сприймали політики комуністичного керівництва. Тому режим поставив за мету знищити українців як політичну націю, котра рано чи пізно могла поставити питання про створення незалежної держави. Для досягнення цієї мети був обраний жахливий інструмент – вбивство голодом.

Голодомор був спеціально спланованою і ретельно замаскованою каральною операцією.

Внаслідок умисного створення умов, несумісних із життям, за кілька місяців у 1932 – 1933 роках в Україні загинули мільйони людей. На жаль, страшні обставини злочину та свідома заборона ведення статистики смертності унеможливають встановлення точної кількості й вичерпного поіменного списку жертв.

Голод став зброєю масового біологічного знищення українців. Він на довгі десятиліття порушив природний та політичний розвиток українців як спільноти, призвів до морально-психологічних змін у свідомості нації, наслідки цієї катастрофи відчуваемо і понині.

Як засвідчують соціологічні опитування останніх років, три чверті громадян України погоджуються, що Голодомор був геноцидом, вчиненим комуністичним тоталітарним режимом проти Українського народу.

*За матеріалами
Українського інституту національної пам'яті*